

Sygn. akt I Ca 489/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2019 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Elżbieta Zalewska-Statuch

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2019 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Banku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą
w W.

przeciwko G. O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 10 września 2019 roku, sygnatura akt I C 733/19 upr

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że:

A/ „ w miejsce daty odsetek zasądzonych od kwoty 7 428,13 od dnia „25 lutego 2019 roku do dnia zapłaty” przyjmuje datę od „25 lutego 2019 roku do dnia 20 listopada 2019 roku” oraz w miejsce daty odsetek zasądzonych od kwoty 297,49 zł od dnia „08 marca 2019 roku do dnia zapłaty” przyjmuje datę od „08 marca 2019 roku do dnia 20 listopada 2019 roku”;

B/ dodaje punkt 3 o następującej treści:

„3. należność zasądzoną w punkcie 1, stanowiącą łącznie kwotę 8 506,76 (osiem tysięcy pięćset sześć 79/100) złotych rozkłada na 24 (dwadzieścia cztery) raty, płatne co miesiąc w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od grudnia 2019 roku w następującym porządku:

- pierwsza rata w wysokości 297,49 (dwieście dziewięćdziesiąt siedem 49/100)

zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, w razie uchybienia terminowi płatności;

- kolejne 22 (dwadzieścia dwie) raty po 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych

z odsetkami umownymi równymi odsetkom maksymalnym odpowiadającym dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, w razie uchybienia terminowi płatności;

- ostatnia rata w wysokości 289,27 (dwieście osiemdziesiąt dziewięć 27/00) złotych z odsetkami umownymi równymi odsetkom maksymalnym odpowiadającym dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, w razie uchybienia terminowi płatności, jednocześnie zastrzegając, że w przypadku nieuiszczenia w całości którejkolwiek z rat cała pozostała do spłaty należność stanie się natychmiast wymagalna”.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli I Wydział Cywilny w postępowaniu uproszczonym zasądził od pozwanego G. O. na rzecz powoda Banku (...) w W. z siedzibą w W. kwotę 7 725,62 złotych z odsetkami od kwot i dat wskazanych w wyroku oraz kwotę 1 914 złotych tytułem kosztów procesu.

Podstawy faktyczne i prawne tej treści rozstrzygnięcia sąd pierwszej instancji przedstawił w pisemnym uzasadnieniu (k.88-91v)

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w zakresie w jakim Sąd nie orzekł o rozłożeniu na raty zasądzonego świadczenie w oparciu o zarzut uchybienia art. 320 kpc poprzez jego niezastosowanie pomimo uzasadnionej sytuacji majątkowej pozwanego. Podał, że zarabia 1600 zł netto, otrzymuje wraz z niepracującą żoną, która zajmuje się wychowaniem najmłodszego dziecka w wieku 1,5 roku także z tytułu świadczenia 500 + oraz świadczenia rodzinnego łącznie 590 zł a jego stałe koszty utrzymania to 795 zł. Nie jest w stanie jednorazowo zapłacić dochodzonej kwoty, ale nie uchyla się od odpowiedzialności. Może to uczynić w 24 ratach.

W konkluzji skarżący wniósł o rozłożenie zasądzonej kwoty na 24 raty oraz w oparciu o przepis art. 102 kpc o nieobciążanie go kosztami postępowania apelacyjnego.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Wyjaśnić należy, że każda sprawa dotycząca zapłaty roszczenia wynikającego z umowy, którego wartość nie przekracza 20 000 zł jest sprawą rozpoznawaną w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ pkt 1 kpc), w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. orzekł na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego i dokonał kontroli zaskarżonego wyroku tylko w takim zakresie jaki wynika z przepisów dotyczących postępowania uproszczonego.

Z uwagi na to, że przepis art. 320 kpc jest stosowany przez sąd fakultatywnie i z urzędu, nie zachodziła konieczność zamieszczania w sentencji zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku strony o zastosowanie art. 320 kpc a jedynie w uzasadnieniu orzeczenia Sąd obowiązany był dokonać oceny takiego wniosku.

Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd pierwszej instancji ustalił okoliczności faktyczne w oparciu, o które wyprowadził wniosek o braku podstaw do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty.

Sąd Okręgowy nie podzielił jednak oceny Sądu Rejonowego, iż sytuacja majątkowa i osobista pozwanego, który nie kwestionował okoliczności wskazanych w pozwie ani wysokości dochodzonej kwoty nie pozwala na rozłożenie płatności na raty z uwagi na wysokość deklarowanego wynagrodzenia z tytułu pracy i ciężące na nim obciążenia oraz okoliczność, że utrzymuje żonę i trójkę dzieci zwłaszcza, że Sąd Rejonowy jednocześnie wskazał, iż pozwany ma możliwość negocjowania z wierzycielem spłaty w ratach albo z Komornikiem na etapie postępowania egzekucyjnego.

Dla Sądu Okręgowego oczywistym jest, iż przy podejmowaniu decyzji o rozłożeniu na raty zasądzonej należności obowiązkiem sądu jest nie tylko uwzględnić słuszny interes pozwanego, ale i uzasadniony interes powoda i wszystkie istotne okoliczności sprawy (vide np. wyroki SA: w G. z 31.05.2012 – I ACa 242/12; w Ł. z 18.12.2013 – I ACa 916/13; w K. z 15.01.2012 – V ACa 620/13 czy w W. z 31.01.2014 – I Aca 1578/13 – niepubl.). Nie można jednak pominąć, iż nie jest w interesie wierzyciela wszczynanie bezskutecznej egzekucji przeciwko pozwanemu czy spowodowanie by w przypadku ewentualnie częściowo skutecznej egzekucji dłużnik popadł w niewypłacalność. Nie można przy tym zapominać, iż powód jest dużą instytucją finansową dla którego dochodzona pretensja stanowi niewielki ułamek majątku i brak jest podstaw do wnioskowania, iż znajduje się on w trudnej sytuacji. Natomiast dla pozwanego, który posiada stały i obiektywnie przewidywalny poziom dochodu, rozłożenie należności na raty w maksymalnych kwotach po 360 zł (w tym pierwsza i ostatnia rata w kwotach nieprzekraczających 300 zł) mieści się w granicach jego możliwości finansowych i będzie dla niego realnie dogodniejsze.

Z tego względu Sąd Okręgowy, mając także własne uprawnienie do rozważenia sytuacji pozwanego zdecydował o zastosowaniu art. 320 kpc z uwagi na powoływane przez niego przyczyny, które stanowiły przeszkodę w terminowym regulowaniu płatności. Uwzględnienie wniosku apelacji pozwanego nie stanowi nadmiernej uciążliwości dla powoda a uwzględnia możliwości pozwanego i jego aktualną sytuację.

W ramach realizacji uprawnienia sądu orzekającego o rozłożeniu świadczenia na raty, wyważając interesy dłużnika i wierzyciela, należało jednocześnie zapewnić temu ostatniemu, możliwość realizacji jednoczesnego zaspokojenia, co do całej kwoty świadczenia stwierdzonego wyrokiem, w sytuacji, kiedy, pozwany nie dochowa warunków spłaty ratalnej. Takie rozwiązanie z ramach owego sędziowskiego moratorium – w ramach stosowania art. 320 kpc, jest jak najbardziej dopuszczalne (M. Manowska, Komentarz do art. 320 Kodeksu Postępowania Cywilnego – Wolters Kluwer,), ale i wskazane.

Powyższe stwarza nie tylko gwarancję dla wierzyciela, ale i pozwala zachować pewną równowagę w kształtowaniu sfery praw i obowiązków obu stron stosunku zobowiązaniowego, już na etapie jego wykonania. Dłużnik winien mieć pełną świadomość, co do tego, że rozłożenie świadczenia zasądzonego na raty, po pierwsze jest wyjątkiem od zasady, a po drugie ma jedynie urealnić spełnienie świadczenia, z czym musi łączyć się bezwzględne wypełnienie tak ukształtowanego przez sąd obowiązku, bo każde odstępstwo ze strony dłużnika, eliminuje stan owej wyjątkowości w rozumieniu art. 320 kpc, z takim skutkiem, jakby do rozłożenia świadczenia na raty w ogóle nie doszło.

Orzekając zatem w granicach apelacji Sąd Okręgowy dokonał kapitalizacji należnych powodowi odsetek od kwot zasądzonych za okres ich wymagalności do dnia wydania wyroku przez sąd drugiej instancji i po doliczeniu ich do kwoty dochodzonej należności na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w sposób wskazany w sentencji wyroku.

Brak było podstaw do uwzględnienia wniosku powoda o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego na jego rzecz skoro apelacja została uwzględniona w całości.